

Lecții comune de la alegerile pentru Parlamentul European din 2024 Evaluarea post-electorală și construirea unei baze de referință pentru viitoarele acțiuni de advocacy Rezumatul Webinarului SEEEDS de încheiere - Pachetul de lucru 5

1. Rezumat al proiectului SEEEDS

[Proiectul SEEEDS \(Supporting Engagement in European Elections and Democratic Societies\)](#) a fost inițiat pentru a consolida procesul democratic prin îmbunătățirea participării și implicării grupurilor subreprezentate, cum ar fi femeile, tinerii, cetățenii UE mobili și alte comunități marginalizate. Proiectul finanțat de Comisia Europeană (CE) prin programul "Cetățeni, egalitate, drepturi și valori" (CERV) a creat o legătură mai strânsă între cetățenii activi și organismele decizionale ale UE, precum și a încercat să contribuie la asigurarea integrității alegerilor pentru Parlamentul European din 2024.

Principalele realizări ale proiectului au inclus promovarea colaborării transnaționale între organizațiile societății civile (OSC) și furnizarea unei platforme de deliberare privind drepturile electorale și mobilizarea alegătorilor în cooperare cu factorii de decizie din instituțiile și organismele europene. În urma unei [serii de webinare](#), un [document de orientare SEEEDS](#) (disponibil în 11 limbi europene) privind alegerile pentru PE din 2024 a fost prezentat în cadrul unui [eveniment la nivel înalt desfășurat la PE](#) la 4 iulie 2023, care a inclus toate cele patru grupuri politice majore din PE și a fost deschis de prim-vicepreședintele PE.

[Atelierul de consolidare a capacităților de la cetățean la cetățean](#) desfășurat de Election-Watch.EU a reunit puncte focale din 24 de state membre (SM) și a combinat prezentări privind cele mai recente evoluții legate de alegeri înainte de alegerile PE din 2024 cu discuții în cadrul grupurilor de lucru și pregătiri practice pentru o misiune de evaluare a alegerilor (MEA).

2. Lecții comune de la alegerile pentru Parlamentul European din 2024

Înainte alegerilor europarlamentare din 6-9 iunie 2024, partenerii de proiect au organizat [trei webinarii de educare a alegătorilor](#) axate pe îmbunătățirea incluziunii cetățenilor UE mobili, a femeilor în alegeri și pe responsabilizarea tinerilor. În calitate de partener oficial de comunicare al PE, Election-Watch.EU a compilat 24 de răspunsuri la 24 de întrebări ([Q&A](#)) referitoare la alegerile pentru PE pentru a sprijini un public larg și interesat, dar mai ales o nouă generație de tineri care votează pentru prima dată.

Pe lângă proiectul SEEEDS, Election-Watch.EU a efectuat o misiune de evaluare preelectorală și a publicat un [raport](#) în februarie 2024, pe [baza primului raport EAM 2019](#). Mai mult, [Election-Watch.EU](#) a efectuat cea de-a doua MMA cuprinzătoare condusă de societatea civilă și a evaluat punctele forte și punctele slabe ale alegerilor europene în toate statele membre. [Raportul EAM 2024](#) a fost un document de referință pentru [webinarul SEEEDS privind lecțiile învățate](#) din 24 septembrie 2024 și evidențiază bunele practici și domeniile de progres, identificând în același timp principalele provocări care necesită atenție în cele șase domenii ale egalității, incluziunii,

transparenței, responsabilității, integrității și rezilienței și pentru a atinge obiectivul general de îmbunătățire a alegerilor europene.

Ultimul [webinar SEEEDS privind lecțiile învățate](#) (Pachetul de lucru 5) a evaluat succesul general al alegerilor din 2024, bazându-se pe opiniile cetățenilor și ale experților în politici. Cu scopul de a pune bazele viitoarelor reforme electorale, factorii de decizie în materie de advocacy, reprezentanții grupurilor de reflecție și cei patru parteneri ai proiectului SEEEDS și-au prezentat constatările și au discutat despre bunele practici și domeniile care necesită îmbunătățiri.

[Parteneriatul European pentru Democrație](#) (EPD) a deschis webinarul cu un sondaj interactiv care a implicat peste 100 de participanți. Respondenții au evidențiat securitatea, prezența la vot și integritatea ca rezultate pozitive ale alegerilor. Majoritatea respondenților au considerat că social media a avut un impact negativ sau neutru asupra alegerilor. Ca îmbunătățiri pentru alegerile europene din 2029, participanții ar dori să vadă o mai mare transparență, o mai mare implicare a tinerilor, mai multă diversitate și introducerea listelor transnaționale.

Election-Watch.EU a prezentat cinci dintre cele 21 de recomandări ale sale și 19 bune practici din toate statele membre și a evidențiat provocările existente:

- 1) sisteme inconsecvente de înregistrare a alegătorilor, în special pentru cetățenii mobili ai UE care s-au confruntat cu dificultăți în ceea ce privește înregistrarea și votarea; evidențierea exemplului de bună practică al Letoniei, cu un registru electronic al alegătorilor, care permite alegătorilor să voteze în orice secție de votare.
- 2) necesitatea unor cadre juridice mai puternice pentru observarea alegerilor, deoarece doar nouă state membre au dispoziții legale în vigoare atât pentru observatorii electorali internaționali, cât și pentru cei cetățeni; subliniind exemplul de bună practică al Finlandei, care nu face diferențe între observatorii electorali internaționali și cei cetățeni în procedurile sale de acreditare.
- 3) legile electorale variază semnificativ în cele 27 de state membre, fiind necesare eforturi de colaborare mai puternice la nivelul UE și al statelor membre pentru a avansa reformele legislative în vederea asigurării egalității de șanse în întreaga UE; menționând codul electoral consolidat al Lituaniei drept o practică pozitivă.
- 4) diferențe considerabile în ceea ce privește disponibilitatea și cerințele pentru utilizarea metodelor alternative de vot, în patru state membre neexistând dispoziții privind votul din străinătate; citând ca exemplu pozitiv votul prin corespondență din Grecia pentru cetățenii din străinătate.
- 5) lipsa unor orientări la nivelul UE privind plângerile și căile de atac și eficacitatea care depinde de sistemele naționale, care variază considerabil în ceea ce privește domeniul de aplicare al reglementării și abordarea; evidențierea Țărilor de Jos ca exemplu de bună practică pentru reformele planificate în acest domeniu.

[Democracy Reporting International](#) (DRI), a oferit informații din proiectele sale de monitorizare a rețelelor sociale în timpul alegerilor din 2024, concentrându-se pe platforme precum Facebook, Instagram și TikTok. Una dintre principalele constatări a fost că nivelurile de toxicitate în discursul online au fost scăzute, dar conținutul toxic a generat un angajament mai mare. În timp ce tinerii au fost un public țintă pentru majoritatea actorilor politici, partidele de extremă-dreapta au avut

mai mult succes în atragerea alegătorilor tineri pe social media. Utilizarea inteligenței artificiale generative în campaniile electorale a crescut și a fost utilizată în special de partidele de extremă dreapta din Germania, Franța și Italia. Există preocupări cu privire la lipsa de transparență în etichetarea conținutului generat de IA, solicitându-se reglementări mai stricte.

[Fundația pentru responsabilitate politică](#), membră a [Platformei europene pentru alegeri democratice](#) (EPDE), a oferit informații privind observarea alegerilor de către cetățeni în Polonia și a explicat modul în care statul de drept, precum și sistemele juridice și electorale au fost afectate de opt ani de guvernare a fostului Partid Lege și Justiție. Au existat diverse eforturi din partea societății civile de a pleda pentru reforme ale legislației electorale, în special în ceea ce privește abuzul de resurse de stat în timpul campaniilor.

Reprezentantul Direcției Generale Justiție și Consumatori (DG JUST) a subliniat că, în timp ce organizarea alegerilor este o competență națională, CE joacă un rol crucial în sprijinirea pregătirii pentru alegeri. Prin inițiative precum [Planul de acțiune european pentru democrație](#) și [Pachetul pentru apărarea democrației](#), CE a făcut pași înainte pentru a proteja valorile democratice și a asigura integritatea electorală și a făcut, de asemenea, referire la [Recomandarea CE privind procesele electorale incluzive și rezistente](#) din decembrie 2023. CE sprijină observarea alegerilor, menționând că aceasta sporește încrederea în procesul electoral, și încurajează includerea unor dispoziții legale pentru observatorii electorali, atât internaționali, cât și cetățeni, în toate statele membre. Principalele provocări includ dezinformarea, incluziunea, egalitatea de gen, transparența electorală și protecția împotriva amenințărilor cibernetice. Acestea sunt discutate în cadrul [Rețelei europene de cooperare privind alegerile](#), care facilitează schimburile de bune practici și de informații în vederea protejării alegerilor. Există noi acte legislative importante, cum ar fi Legea serviciilor digitale și Legea IA, pentru reglementarea publicității politice și a utilizării IA în campanii. Reprezentantul CE a subliniat că democrația este un efort colectiv, iar colaborarea dintre instituții, societatea civilă și cetățeni este esențială pentru protejarea proceselor democratice.

Reprezentantul [Institutului Jacques Delors](#) a detaliat necesitatea de a armoniza legile electorale în întreaga UE, deoarece alegerile europene sunt de fapt 27 de alegeri naționale separate, mai degrabă decât un singur scrutin european. Este necesară standardizarea proceselor de vot, cum ar fi stabilirea unei zile comune de vot, reducerea vârstei de vot și stabilirea unor praguri coerente în toate statele membre, pentru a crea un sistem electoral mai europeanizat. Accentul pus în trecut pe apărarea democrației a fost pus predominant pe amenințările externe, mai degrabă decât pe abordarea provocărilor interne, cum ar fi populismul politic și mișcările de extremă dreapta, care devin din ce în ce mai pricepute în utilizarea instrumentelor de campanie AI și a rețelelor de socializare pentru a influența alegătorii. Este necesar ca partidele politice naționale să își asume o mai mare responsabilitate pentru promovarea și susținerea reformelor democratice europene și să sporească transparența și responsabilitatea în timpul alegerilor. Este necesară o strategie cuprinzătoare, inclusiv pentru consolidarea rezilienței instituțiilor democratice și creșterea gradului de conștientizare cu privire la modul de combatere a narațiunilor de extremă dreapta în dezbaterile publice.

3. Recomandări și calea de urmat

Pe baza informațiilor colectate în timpul webinarilor și a evaluării generale a alegerilor din 2024, au fost propuse recomandări pentru a ghida viitoarele reforme electorale în vederea îmbunătățirii incluziunii, transparenței și responsabilității electorale, abordând, de asemenea, rolul tehnologiei în alegeri. Implicarea cetățenilor și a societății civile organizate în procesele electorale, în calitate de observatori, favorizează implicarea, încrederea și transparența, aliniindu-se idealurilor decizionale democratice. [Election-Watch.EU](https://election-watch.eu) și ceilalți [parteneri ai proiectului SEEDS](#) vor continua să pledeze pentru reforme electorale la nivel european pe lângă instituțiile UE, noii legiuitori și comisiile relevante ale PE.

În plus, este esențial să se sensibilizeze guvernele naționale și organismele naționale de gestionare a alegerilor cu privire la necesitatea reformelor și a unei mai bune cooperări pentru a face față provocărilor tot mai mari dintr-un mediu electoral tot mai complex. Este necesară o abordare bazată pe drepturile omului pentru continuarea reformelor electorale și democratice, în conformitate cu standardele și angajamentele internaționale și europene, deoarece încrederea în alegeri este greu de câștigat și ușor de pierdut.

Anexă¹

TABLE 1: SUFFRAGE RIGHTS

Member State	Voting age	Candidacy age	Voting rights granted to persons with intellectual & psychosocial disabilities & under guardianship	Voting rights restricted for prisoners	Voting rights extended to specified non-EU citizens	Independent candidates	Electoral threshold	Multi-member constituencies
Austria	16	18	yes	partly		lists with others	4 %	
Belgium	16	18	with limitations	partly		lists with others	none	yes (3)
Bulgaria	18	21	no	blanket		individual	none	
Croatia	18	18	yes			lists with others	5 %	
Cyprus	18	21	no		yes	individual	1.8 %	
Czechia	18	21	with limitations			within party lists	5 %	
Denmark	18	18	with limitations			no	none	
Estonia	18	21	no	blanket		individual	none	
Finland	18	18	yes			individual	none	
France	18	18	yes	partly		lists with others	5 %	
Germany	16	18	yes	partly		no	none	
Greece	17	25	yes	partly		no	3 %	
Hungary	18	18	with limitations	blanket		no	5 %	
Ireland	18	21	yes			individual	none	yes (3)
Italy	18	25	yes	partly		no	4 %	yes (5)
Latvia	18	21	yes			within party lists	5 %	
Lithuania	18	21	with limitations			no	5 %	
Luxembourg	18	18	yes	partly *		lists with others	none	
Malta	16	18	with limitations	blanket		individual	none	
Netherlands	18	18	yes	partly	yes	lists with others	none	
Poland	18	21	no	partly		lists with others	5 %	yes (13)
Portugal	18	18	with limitations	partly	yes	lists with others	none	
Romania	18	23	with limitations	partly *		individual	5 %	
Slovakia	18	21	yes			no	5 %	
Slovenia	18	18	yes			lists with others	none	
Spain	18	18	yes	partly		lists with others	none	
Sweden	18	18	yes			no	4 %	

* Voting rights are not automatically reinstated upon serving a sentence.

¹ Pentru tabelele 1-4, a se vedea [Election-Watch.EU Final Report Election Assessment Mission 2024 European Parliament Elections](#), Sept. 2024.

TABLE 2: VOTING

Member State	Compulsory voting	Preferential voting	Out of country voting (postal or embassy)	Postal voting (in-country and abroad)	Advance voting	Mobile ballot box voting	Internet Voting & Electronic Voting	Proxy voting	Ballot paper (only one or one for each party)
Austria		yes	yes	yes	yes	yes			one
Belgium	yes	yes	yes	yes	yes		EV	yes	one
Bulgaria	yes	yes	yes			yes	EV		one
Croatia		yes	yes			yes			one
Cyprus		yes	yes						one
Czechia		yes				yes			each party
Denmark		yes	yes		yes				one
Estonia		yes	yes	yes	yes	yes	IV		one
Finland		yes	yes	yes	yes	yes			one
France		closed list	yes	yes	yes		EV	yes	each party
Germany		closed list	yes	yes					one
Greece	yes	yes	yes	yes					each party
Hungary		closed list	yes	yes		yes			one
Ireland		yes	milit. & dipl. only	yes					one, STV
Italy		yes	yes			yes			one
Latvia		yes	yes	yes	yes	yes			each party
Lithuania		yes	yes	yes	yes	yes			one
Luxembourg	yes	yes	yes	yes					one
Malta		yes			yes				one, STV
Netherlands		yes	yes	yes				yes	one
Poland		yes	yes	yes		yes		limited	one
Portugal		closed list	yes	yes	yes	yes			one
Romania		closed list	yes			yes			one
Slovakia		yes				yes			each party
Slovenia		yes	yes	yes	yes	yes			one
Spain		closed list	yes	yes				limited	each party
Sweden		yes	yes	yes	yes	yes		limited	each party

TABLE 3: PARTY AND CAMPAIGN FINANCE

Member State	Foreign funding permitted	Public funding available	Funding from companies prohibited	Limited anonymous funding permitted	In-kind donations permitted	No campaign spending limit or bans on types of expenditure in place	Online campaign included in campaign finance laws
Austria	limited			yes	limited		
Belgium					limited		no
Bulgaria			yes		unlimited		no
Croatia					limited		
Cyprus	unlimited	no			unlimited		
Czechia	limited				limited		
Denmark	unlimited	no		yes	unlimited	yes	no
Estonia		no	yes		no	yes	
Finland	limited	no			limited	yes	
France					unlimited		
Germany	unlimited			yes	unlimited	yes	no
Greece	limited				limited		no
Hungary		no			limited	yes	no
Ireland				yes	limited		no
Italy		no			unlimited		no
Latvia			yes		limited		
Lithuania			yes		limited	yes	
Luxembourg	unlimited		yes		unlimited	yes	
Malta	limited	no			limited		no
Netherlands				yes	unlimited	yes	no
Poland			yes		limited		
Portugal			yes		limited		
Romania					limited		
Slovakia		no			limited		
Slovenia	limited		yes		limited		
Spain			yes		limited	yes	
Sweden	unlimited			yes	unlimited	yes	no

WOMEN REPRESENTATION

Quota for Women on Candidate Lists (%)	Percentage women MEP elected 2024
	40.00%
50	40.91%
	23.53%
40	41.67%
	0%
	38.10%
	33.33%
	28.57%
	60.00%
50	50.62%
	36.46%
40	28.57%
	47.62%
	42.86%
50	32.89%
	22.22%
	18.18%
50 (incentive)	33.33%
	16.67%
	48.39%
35	28.30%
40	38.10%
equality	18.18%
	46.67%
40	33.33%
40	50.00%
	61.90%

TABLE 4: SEAT ALLOCATION IN THE EUROPEAN PARLIAMENT

Member State	total # of registered voters	Population (end of 2023)	EP mandates 2024	Inhabitants per mandate 2024	2024 deviation from median inhab/seat in %	EP mandates (post-Brexit)	Deviation from media inhab/seat in % (post-Brexit)	Changes in disproportionality (post-Brexit to 2024)
Austria	6,372,204	9,104,772	20	455,239	27%	19	37%	reduced
Belgium	8,537,902	11,742,796	22	533,763	14%	21	26%	reduced
Bulgaria	6,170,472	6,447,710	17	379,277	39%	17	43%	reduced
Croatia	3,524,179	3,850,894	12	320,908	49%	12	52%	reduced
Cyprus	683,432	920,701	6	153,450	75%	6	80%	reduced
Czechia	8,212,628	10,827,529	21	515,597	17%	21	31%	reduced
Denmark	4,301,255	5,932,654	15	395,510	37%	14	44%	reduced
Estonia	980,014	1,365,884	7	195,126	69%	7	75%	reduced
Finland	4,546,589	5,563,970	15	370,931	40%	14	46%	reduced
France	49,462,981	68,172,977	81	841,642	-35%	79	-16%	increased
Germany	61,963,020	84,358,845	96	878,738	-41%	96	-18%	increased
Greece	9,814,685	10,413,982	21	495,904	20%	21	30%	reduced
Hungary	7,803,603	9,599,744	21	457,131	27%	21	36%	reduced
Ireland	3,554,450	5,271,395	14	376,528	40%	13	49%	reduced
Italy	51,214,348	58,997,201	76	776,279	-25%	76	-9%	increased
Latvia	1,541,102	1,883,008	9	209,223	66%	8	66%	same
Lithuania	2,387,327	2,857,279	11	259,753	58%	11	65%	reduced
Luxembourg	319,410	660,809	6	110,135	82%	6	86%	reduced
Malta	370,184	542,051	6	90,342	86%	6	91%	reduced
Netherlands	13,542,363	17,811,291	31	574,558	8%	29	19%	reduced
Poland	29,098,155	36,753,736	53	693,467	-11%	52	0%	increased
Portugal	10,789,781	10,467,366	21	498,446	20%	21	33%	reduced
Romania	18,025,329	19,054,548	33	577,411	7%	33	19%	reduced
Slovakia	4,337,093	5,428,792	15	361,919	42%	14	47%	reduced
Slovenia	1,689,602	2,116,972	9	235,219	62%	8	64%	reduced
Spain	38,050,286	48,085,361	61	788,285	-26%	59	-8%	increased
Sweden	7,942,272	10,521,556	21	501,026	20%	21	35%	reduced